

Vest je jasan i potpuni odgovor na pitanje „Šta se dogodilo?“

Pravljenje vesti je jedna od najtežih novinarskih disciplina. Mnogi iskusni novinari godinama izeštavaju, komentarišu, analiziraju...a da još uvek ne znaju da napišu «običnu» vest.

Vest? Pa to je najlakše napraviti, najčešće pomisle novinari početnici, ali samo dok ne počnu da se sapliću na gotovo svakoj stepenici obrnute piramide sa koje treba saopštiti novost jasno, kratko, ali tačno i potpuno.

Još samouvereniji od početnika su tzv novinarski vukovi, poznata tv voditeljska imena ili čitani kolumnisti dnevnih i nedeljnih novina. Našavši se jednom u poziciji agencijskog novinara, ti neprikosnoveni znalci novinarskog zanata najčešće odmah pokažu da su u karijeri preskočili prvu i važnu stepenicu - ne znaju da naprave “običnu” vest. Njihova vest, odnosno odgovor na pitanje “šta se dogodilo”, obično je zaturena negde u sredini, između opisa i sopstvenih opažanja, a to onda - jednostavno nije vest..

Zato mnogi novinari smatraju da je pravljenje vesti jedna od najtežih novinarskih disciplina, ali kada se ona savlada valjano, mnogo je lakše ogledati se u drugim novinarskim formama - reportažama, analizama, komentarima.

Poštovanje pravila „5 W“ vodi do univerzalne vesti

Šta je, dakle, vest? Ne postoji univerzalna definicija vesti (ono što je vest za Beograd ne mora biti vest i za Bečej ili Novi Bečej), ali postoje pravila uz čije poštovanje može da se pravi univerzalna vest, prihvatljiva za sve medije-agencije, štampane i elektronske medije.

Prva rečenica ne mora obavezno da sadrži odgovor na svih „5 W“ da ne bi bila glomazna i preopterećena.

U udžbenicima novinarstva najčešće se pominje da vest mora da odgovori na pet duplih V (five W): who (ko), what (šta) , where (gde), when (kad) i why (zašto). Mnogi teoretičari smatraju da je pravilnije reći da vest treba da sadrži odgovore na 5 W + H – how, odnosno odgovor na pitanje kako se nešto dogodilo. Prva rečenica, koja se zove lid (lead), ne mora obavezno da sadrži odgovor na svih pet W da ne bi bila glomazna i preopterećena, ali u kasnijem tekstu moraju da nadju mesto.

Primer kako treba:

Predstavnik Evropske komisije Romano Prodi obrazložio je da je Beograd ispunio sve uslove za prijem u to članstvo.....

Ova vest u prva dva reda sadrži sve potrebne elemente (u prvom redu četiri W, u drugom još jedno), a uz to je napisana jednostavno i jasno.

Primer kako NE treba:

Predstavnici 25 zemalja članica Evropske unije (EU) danas su u Briselu, sedištu EU, u svečanoj atmosferi, jednoglasno doneli odluku da državna zajednica Srbija i Crna Gora, koja već 15 godina čeka na članstvo u Evropskoj uniji, postane deo te zajednice.

To bi bio lid iz arsenala novinara koji koriste suvišne reči, ponavljaju ih, ili pokušavaju da dočaraju atmosferu na mestu rezervisanom za jednostavan odgovor na jednostavno pitanje: Šta se dogodilo?

“Ako je neku reč moguće izbaciti, uvek je izbaci”, jedno od šest pravila dobrog pisanja Džordža Orvela važi i za vest.

Vest je sveža ili ne postoji

Vest mora da bude blagovremena, dakle pisana u vreme kada se stvari događaju ili čim se o događaju sazna.

Zaštita i proveravanje izvora

Vest mora da sadrži izvor, najčešće konkretan (rečeno na konferenciji za novinare, na sastanku, u izjavi, preneto iz medija), a redje u formulaciji “saznaje se”. U tom slučaju urednik mora da zna ko je izvor, a novinar ima obavezu da izvor štiti. Vest ili i njeni elementi se moraju proveravati.

Komentar je zabranjen

Vest po definiciji ne trpi komentar niti lični ili politički stav autora-to je, naprosto, u toj novinarskoj formi zabranjeno.

Bez „ulepšavanja“ teksta

U vesti po pravilu treba da se koriste kratke, jednostavne i razumljive rečenice bez ambicija novinara da figurama, frazama ili metaforama “ulepšava” tekst.

PREPORUKE PORTALA WEBINFO ZA PISANJE VESTI

- Poštovanje pravila „5 W“ vodi do univerzalne vesti
- Prva rečenica ne mora obavezno da sadrži odgovor na svih „5 W“ da ne bi bila glomazna i preopterećena
- “Ako je neku reč moguće izbaciti, uvek je izbaciti”, jedno od šest pravila dobrog pisanja Džordža Orvela važi i za vest
- Vest je sveža ili ne postoji
- Zaštita i proveravanje izvora
- Komentar je zabranjen
- Vest ne treba počinjati pitanjem
- Mora da ima background
- Bez „ulepšavanja“ teksta